

Рейтинговий звіт BRSP 003-004 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Бориспіль
Тип кредитного рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	04.12.2007 р.
Дата оновлення:	19.06.2009 р.
Кредитний рейтинг:	uaA
Прогноз кредитного рейтингу:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг боргового зобов'язання визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо рівня кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг позичальника ґрунтується на результатах аналізу протягом 2008 року економічних та фінансових показників, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної у розпорядженні комунальної власності та перспективних планах на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	04.12.2007 р.	10.06.2008 р.	11.12.2008 р.	19.06.2009 р.
Рівень рейтингу	uaA	uaA	uaA	uaA
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
<i>Рейтингова дія</i>	<i>визначення</i>	<i>підтвердження</i>	<i>підтвердження</i>	<i>підтвердження</i>

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності означає чутливість до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу м. Борисполя підтримується:

- географічним положенням міста, що розташоване за 35 км від м. Києва, та поблизу якого знаходиться найбільший міжнародний аеропорт України: ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» та підприємства, що розташовані на його території, є найбільшими роботодавцями регіону та формують значну частину податкових та неподаткових надходжень до міського бюджету;
- високим рівнем ліквідності бюджету: за загальним фондом станом на 01.01.2009 р. залишки бюджетних коштів становлять 15,0% фактичного обсягу видаткової частини загального фонду бюджету міста за 2008 рік (без урахування коштів, що передаються до спеціального фонду), залишки бюджетних коштів за спеціальним фондом складають 63,5% фактичного обсягу видатків за відповідним фондом у 2008 році;
- низьким рівнем прямого боргового навантаження на бюджет міста станом на 01.01.2009 р.;
- зростанням середньомісячної заробітної плати у місті на 29,6% до 2 853,3 грн. яка залишається значно вищою (на 58,0%) за середній показник по країні;

Рівень кредитного рейтингу м. Борисполя обмежується:

- уповільненням темпів росту доходної частини бюджету міста у зв'язку з кризовими явищами в економіці України та обмеженою базою оподаткування;
- високим рівнем зношеності об'єктів інженерної, транспортної інфраструктури міста і житлового фонду, та необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення;
- недостатніми можливостями наповнення бюджету розвитку міста у зв'язку з відсутністю великих об'єктів комунальної власності, що можуть бути реалізовані.

Резюме

Цей аналітичний звіт розкриває основні зміни, які відбувалися протягом січня-червня 2008 року в соціально-економічній та фінансовій сферах міста Борисполя та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Бориспільської міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста протягом 2005-2008 рр. наведено нижче у таблиці.

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Борисполя у 2005-2008 рр.¹

Показник	2005 рік	2006 рік	2007 рік	2008 рік	Темп зростання/відхилення у 2008 році до 2007 року
Чисельність наявного населення, тис. осіб (станом на кінець звітного періоду), тис. осіб	55,9	56,3	56,7	56,9	на 0,2 тис. осіб більше
Рівень зареєстрованого безробіття, %	1,1	0,7	0,8	1,3	на 0,5 в.п. більше
Середньомісячна заробітна плата, грн.	1 398,0	1 828,9	2 201,0	2 853,3	129,6
Заборгованість з виплати заробітної плати, млн. грн. (станом на кінець звітного періоду)	0,0	0,0	0,0	0,9	на 0,9 млн. грн. більше
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	277,3	373,5	436,5	532,1	121,9
Темпи зростання обсягів промислового виробництва у порівняних цінах, %	101,6	138,7	110,5	90,7	X
Інвестиції в основний капітал, млн. грн.	247,0	766,2	786,0	844,9	107,5
Прямі іноземні інвестиції, млн. доларів США (станом на кінець звітного періоду)	26,0	27,8	44,9	59,2	131,8
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	177,2	185,0	320,7	542,6	169,2
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	33,6	45,4	47,0	29,6	63,0
Обсяг роздрібного товарообігу, млн. грн.	265,3	343,3	436,1	593,5	136,1

Джерело: Відділ економіки Виконавчого комітету Бориспільської міської ради

¹ Деякі кількісні дані, які аналізуються у звіті, наведені після відповідного заокруглення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових

Населення міста, трудові ресурси та ринок праці

Протягом 2008 року чисельність наявного населення в м. Борисполі збільшилась, як і у попередніх періодах, за рахунок позитивного показника міграційного приросту та склала 56,9 тис. осіб станом на 01.01.2009 р.

Середньооблікова чисельність зайнятих у м. Борисполі протягом 2008 року збільшилась на 3,0% і склала 20,6 тис. осіб. Збільшення чисельності зайнятих у місті відбулося, переважно за рахунок позитивних тенденцій соціально-економічного розвитку закладених у I півріччі 2008 року. При цьому на відміну від січня-червня 2008 року, у другій половині минулого року, у зв'язку з кризовими явищами в економіці України, ситуація на ринку праці м. Борисполя почала погіршуватись. Відбулося зростання рівня зареєстрованого безробіття – з 0,7% станом на 01.07.2008 року до 1,3% станом на 01.01.2009 року. Темпи зростання середньооблікової чисельності зайнятих у економіці міста протягом II півріччя 2008 року знизились, а саме кількість зайнятих збільшилась на 0,2 тис. осіб.

При цьому слід зауважити, що незважаючи на географічне розташування Борисполя (в безпосередній близькості від Києва), значна частина працездатних мешканців міста зайнята саме в Борисполі, про що, зокрема, свідчить доволі висока питома вага середньооблікової чисельності працюючих у загальній чисельності наявного населення.

Зважаючи на наявність негативних тенденцій на ринку нерухомості м. Борисполя, які є типовими для переважної більшості регіонів України протягом 2008 року, чисельність зайнятих у будівельному комплексі міста протягом аналізованого періоду скоротилась на 10,2%. У майбутньому очікується поглиблення негативних тенденцій на ринку праці м. Борисполя, що зумовлюватиметься негативними наслідками уповільнення темпів економічного зростання країни в цілому внаслідок світових кризових явищ. Очікується зменшення чисельності працівників, передусім, таких видів економічної діяльності, як «Промисловість», «Оптова і роздрібна торгівля» та «Будівництво».

Середньомісячна заробітна плата у м. Борисполі протягом 2008 року зросла на 29,6% і склала 2 853,3 грн. Як і у попередніх періодах, рівень оплати праці у місті суттєво перевищує середній рівень по країні. Водночас у 2007-2008 рр. темпи зростання оплати праці у місті поступаються середнім показникам по країні, що уповільнює зростання доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів.

Зважаючи на найбільшу чисельність зайнятих та високий рівень оплати праці, найбільша питома вага у структурі фонду оплати праці у м. Борисполі у 2008 році, як і у попередніх періодах, припадає на «Транспорт» та суміжні з ним види економічної діяльності.

У зв'язку з несвоєчасними розрахунками контрагентів за виконані роботи, у підприємств м. Борисполя у 2008 році утворилась заборгованість з виплати заробітної плати, обсяг якої станом на 01.01.2009 року склав 0,9 млн. грн. Співвідношення обсягу заборгованості з виплати заробітної плати з

середньомісячним розрахунковим фондом оплати праці за I півріччя 2008 року є невисоким – 1,5%.

Промисловість

У 2008 році промисловими підприємствами м. Борисполя було реалізовано продукції загальним обсягом 532,1 млн. грн., що на 21,9% більше, ніж у 2007 році, та на 44,5% менше, ніж у середньому по країні у розрахунку на одного мешканця.

За підсумками 2008 року сукупний обсяг виробленої основними промисловими підприємствами міста продукції склав 496,8 млн. грн., що на 9,3% менше, порівняно з відповідним періодом минулого року.

Зменшення обсягів виробництва відбулося, передусім, за рахунок скорочення товарного випуску такими підприємствами міста як ВАТ «Комбікормовий завод» (за рахунок зменшення кількості споживачів та обсягів споживання продукції підприємства), ДП «Нагель - Фенстер» (за рахунок скорочення замовлень, насичення ринку аналогічною продукцією та зменшення обсягів споживання). Слід також зазначити, що ТОВ «НВФ «Водополімер» у II половині 2008 році фактично не проводило господарську діяльність і здало в оренду усі виробничі приміщення.

Зважаючи на значну чисельність зайнятих (12,3% за підсумками 2008 року), промислові підприємства міста і надалі забезпечують вагомий внесок у формування доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів.

Транспорт

Підприємства транспортного комплексу та суміжних галузей визначають економічний профіль міста, є найбільшими роботодавцями регіону та формують переважну частину податкових та неподаткових надходжень до міського бюджету. Передусім, це обумовлено розташуванням поблизу міста найбільшого аеропорту України – ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль», на якому зайнято близько 3,6 тис. осіб, або 17,5% загальної середньооблікової чисельності штатних працівників міста Борисполя.

Результати фінансово-господарської діяльності ДМА «Бориспіль» у 2008 році та у I кварталі 2009 року покращилися. Відбулося зростання чистого доходу від реалізації підприємства, а також чистого прибутку. Значне зростання доходів аеропорту у січні-березні 2009 року пов'язане з девальвацією національної валюти (аеропортові збори, які формують переважну частину виручки ДМА «Бориспіль», встановлюються у доларах США), обсяг виручки у доларовому еквіваленті залишився майже на рівні відповідного періоду минулого року.

ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» залишається основним платником податків до бюджету міста. Загалом у 2008 році ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» та основні суміжні підприємства, що здійснюють діяльність на його

території, забезпечили понад 27,0%, надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині, що зараховується до бюджету м. Борисполя. До переліку підприємств, які діють на базі аеропорту та є найбільшими платниками податків у місті входять РСП «Київцентраеро», ТОВ «Київ-Кетерінг», ДПП «Аіро Кейтерінг Сервісіз Україна», ДП «IAS-Бориспіль», ДП «Зал офіційних делегацій», ТОВ «ЛЮК-Авіа Ойл», ДП «Укрвіаметеоцентр», ТОВ «Аерохендлінг», ТОВ «Київріанта», Бориспільська митниця тощо.

Протягом найближчих років ДМА «Бориспіль» планує реалізувати ряд масштабних інвестиційних проектів, що зокрема пов'язано із підготовкою до проведення в Україні фінальної частини Євро 2012. Основним інвестиційним проектом є будівництво нового термінального комплексу D, пропускна спроможність якого становитиме до 3 тис. пасажирів на годину. 26 вересня 2008 року з турецькою компанією «Догу Іншаат» був підписаний контракт на будівництво нового терміналу вартістю 377 млн. дол. США. Будівництво планується завершити у 2011 році. Також планується реалізувати проекти з будівництва готелю, паркінгів та інших об'єктів аеропортової інфраструктури.

Інвестиційна активність та капітальне будівництво

У 2008 році у м. Бориспіль було освоєно інвестицій у основний капітал загальним обсягом 844,9 млн. грн., що на 7,5% більше, ніж у попередньому році та у 2,9 рази більше, ніж у середньому по країні у розрахунку на одного мешканця.

У структурі капітальних вкладень за напрямками інвестування, як і у попередніх періодах, домінує транспортний комплекс, зокрема ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль». У 2008 році транспортні підприємства міста забезпечили 40,1% загального обсягу інвестицій у основний капітал. Значні обсяги капітальних вкладень освоюються також у промисловості та соціально-культурній сфері.

Негативні тенденції на ринку нерухомості м. Борисполя вплинули на динаміку житлового будівництва у місті. За підсумками 2008 року, у м. Борисполі було введено до експлуатації житла загальним обсягом 29,6 тис. кв. м, що було на 37% менше, ніж у минулому році. При цьому у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення, обсяг уведеного в експлуатацію житла був у 2,3 рази більшим, ніж у середньому по країні.

Слід зазначити, що сприятливі умови функціонування підприємств будівельної галузі має важливе значення як для соціально-економічного розвитку міста, так і для його фінансово-бюджетної забезпеченості. Зокрема у 2008 році у будівельному комплексі міста було зайнято 11% трудових ресурсів міста. Крім цього, внески забудовників формують значну частину цільового фонду Бориспільської міської ради. А відтак збереження та посилення негативних тенденцій на ринку нерухомості, що може мати наслідком скорочення чисельності зайнятих у будівництві, суттєво уповільнюватиме темпи зростання доходної частини бюджету міста.

Передусім за рахунок вигідного географічного розташування, м. Бориспіль є привабливим для інвесторів, у тому числі нерезидентів, про що свідчать значні обсяги прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку міста. Станом на 01.01.2009 р. в економіку Борисполя було залучено 59,2 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій, що у розрахунку на одного мешканця є на 34,4% більшим, ніж у середньому по країні.

Зовнішньоекономічна діяльність

За підсумками 2008 року обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств і організацій м. Борисполя збільшився, порівняно з відповідним періодом минулого року, на 69,2% і склав 542,6 млн. дол. США, що у розрахунку на одного мешканця було у 2,9 рази більше, ніж у середньому по країні.

Торгівля, громадське харчування та сфера послуг

Як і у попередніх періодах у 2008 році у м. Борисполі зберігається тенденція до збільшення обсягів роздрібного товарообороту торгової мережі (з урахуванням ресторанного господарства). За підсумками 2008 року обсяг роздрібного товарообороту підприємств і організацій м. Борисполя збільшився, порівняно з відповідним показником у 2007 році на 36,1% і склав 593,5 млн. грн., що у розрахунку на одного мешканця є у 2 рази більшим, ніж у середньому по країні.

Розвиток торгівлі, готельно-ресторанного бізнесу та сфери послуг впливає на доходну частину загального фонду бюджету міста. Протягом 2008 року до бюджету міста надійшло плати за торговий патент на деякі види підприємницької діяльності обсягом 2,8 млн. грн. (на 3,4% більше, ніж у 2007 році), ринкового збору – 1,1 млн. грн. (на 10,8% більше, ніж у 2007 році). Водночас сукупна питома вага зазначених надходжень у доходній частині загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів у 2008 році продовжує залишатися невисокою – 3,1% (3,4% за підсумками 2007 року).

Житлове та комунальне господарство міста

Для житлово-комунального господарства м. Борисполя характерною є низка проблем, в цілому типових для переважної більшості міст України. Сюди, передусім, відноситься знос основних засобів, необхідність реконструкції об'єктів житлового фонду. Зокрема, питома вага ветхих та аварійних теплових мереж у загальній протяжності теплових мереж складає 44,4%, питома вага ветхої та аварійної водопровідної внутрішньоквартальної мережі у загальній протяжності водопровідної мережі – 69,2%. Відтак у місті існує необхідність здійснення значних капітальних вкладень у відновлення об'єктів житлово-комунального господарства.

У місті також зберігається потреба покращення фінансового стану підприємств, які надають житлово-комунальні послуги, шляхом впровадження економічно

обґрунтованих тарифів, які б на 100% відшкодували собівартість надання послуг, підвищення рівня збору платежів за житлово-комунальні послуги. Слід зазначити, що протягом 2008 року Виконавчим комітетом міської ради було ухвалено кілька рішень, спрямованих на приведення діючих тарифів на послуги з утримання будинків та прибудинкових територій, вивезення твердих побутових відходів та нечистот централізованого водопостачання та водовідведення до економічно обґрунтованого рівня. При цьому у червні 2009 року Виконавчим комітетом Бориспільської міської ради переглянуто тарифи на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення.

Загальний обсяг заборгованості населення за житлово-комунальні послуги протягом 2008 року збільшився на 2,1 млн. грн. і станом на 01.01.2009 року склав 8,5 млн. грн., у тому числі обсяг простроченої заборгованості склав 3,8 млн. грн., що у розрахунку на одного мешканця є невисоким рівнем.

Комунальна власність та земельні відносини

Бориспільська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. За рішенням ради виконуються усі майнові операції, у тому числі об'єкти права комунальної власності можуть передаватися у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, надаватися в оренду, продаватися та купуватися, використовуватися як застава. Міська рада вирішує також питання відчуження об'єктів права комунальної власності та визначає доцільність, порядок та умови відчуження. Доходи від відчуження об'єктів права комунальної власності зараховуються до місцевого бюджету і спрямовуються на фінансування заходів, передбачених бюджетом розвитку.

Загалом до бюджету розвитку спеціального фонду бюджету м. Борисполя від реалізації земельних ділянок несільськогосподарського призначення у 2008 році надійшло 2,8 млн. грн. (53,8% уточненого річного плану). Зважаючи на невеликий перелік об'єктів, які на сьогодні знаходяться у комунальній власності, обсяги їх відчуження залишаються незначними. За інформацією Виконавчого комітету Бориспільської міської ради, відчуження об'єктів комунальної власності у 2008 році не відбувалось.

Можна прогнозувати, що у зв'язку з загальною негативною макроекономічною динамікою у країні у 2009 році попит на нерухоме комунальне майно та земельні ділянки буде зменшуватись. Це, у свою чергу, впливатиме на обсяги надходжень до бюджету розвитку спеціального фонду бюджету м. Борисполя.

Міська влада активно використовує майнові та земельні ресурси для наповнення загального фонду бюджету міста. У 2008 році обсяг надходжень орендної плати за землю збільшився, порівняно з попереднім бюджетним періодом, більше, ніж у два рази. На це вплинуло встановлення та затвердження, відповідно до рішення міської ради від 06.03.2008 нових відсотків розміру орендної плати від нормативно – грошової оцінки земельних ділянок. У місті також триває робота з перегляду

договорів оренди землі, укладених до прийняття зазначеного рішення та приведення їх у відповідність до нових ставок орендної плати. Уточнений план за надходженнями від оренди цілісних майнових комплексів у 2008 році було виконано на 151,8% внаслідок внесення змін у порядок оренди комунального майна територіальної громади м. Борисполя.

Бюджет міста

Для повного та всебічного вивчення показників бюджет міста Борисполя було представлено у форматі бюджетного балансу

Бюджет м. Борисполя за результатами 2006-2008 рр. у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2006 Загальний фонд	2006 Спеціаль- ний фонд	2006 Разом	2007 Загальний фонд	2007 Спеціаль- ний фонд	2007 Разом	2008 Загальний фонд	2008 Спеціаль- ний фонд	2008 Разом
Операційні надходження всього	66 340,0	10 318,3	76 658,2	126 352,7	10 552,2	136 904,9	145 623,0	16 136,5	161 759,5
Операційні видатки всього	57 489,4	6 973,9	64 463,3	90 008,6	4 577,3	94 585,9	148 739,8	8 211,9	156 951,7
Операційний баланс	8 850,5	3 344,4	12 194,9	36 344,1	5 974,9	42 319,0	-3 116,8	7 924,6	4 807,8
Фінансовий дохід	161,3	0,0	161,3	2 022,8	0,0	2 022,8	5 334,0	0,0	5 334,0
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	302,9	0,0	302,9
Фінансовий баланс	161,3	0,0	161,3	2 022,8	0,0	2 022,8	5 031,1	0,0	5 031,1
Поточний баланс	9 011,8	3 344,4	12 356,2	38 366,9	5 974,9	44 341,8	1 914,3	7 924,6	9 838,9
Капітальні видатки всього	3 570,5	2 924,4	6 494,9	8 255,8	4 128,6	12 384,4	11 443,3	17 162,8	28 606,1
Капітальні видатки всього	3 643,5	3 400,4	7 043,9	8 514,4	4 837,1	13 351,4	13 988,9	17 162,8	31 151,7
Капітальний баланс	-3 643,5	3 638,0	-5,5	-8 514,4	-2 217,1	-10 731,4	-13 988,9	-13 541,3	-27 530,2
Баланс після капітальних видатків	5 368,3	6 982,3	12 350,7	29 852,6	3 757,8	33 610,4	-12 074,6	-5 616,7	-17 691,3
Профіцит/дефіцит	5 368,3	6 982,3	12 350,7	29 852,6	3 757,8	33 610,4	-12 074,6	-5 616,7	-17 691,3
Фінансування	-5 368,3	-6 982,3	-12 350,7	-29 852,6	-3 757,8	-33 610,4	12 074,6	5 616,7	17 691,3
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Бориспільської міської ради

На відміну від попередніх бюджетних періодів, сальдо операційного балансу бюджету м. Борисполя у 2008 році набуло від'ємного значення за загальним фондом. Це стало наслідком значного випередження темпу зростання операційних видатків над темпом зростання операційних надходжень. Зменшення темпу зростання операційних надходжень було спричинено уповільненням темпу зростання податку з доходів фізичних осіб. Це відбулося внаслідок того, що з 01.01.2008 року податок з доходів фізичних осіб від продажу рухомого і нерухомого майна сплачується не до бюджету м. Борисполя, а до бюджету Бориспільського району Київської області.

У зв'язку з значним уповільненням темпу зростання операційних надходжень, бюджет міста Борисполя у 2008 році перерахував до Державного бюджету вилучення у обсязі 94,6% від розрахованого Міністерством фінансів України показника (56 772,4 тис. грн.).

Зважаючи на наявність тимчасово-вільних бюджетних коштів на рахунку загального фонду бюджету міста протягом 2008 року, короткострокові позички на покриття тимчасових касових розривів до бюджету м. Борисполя у аналізованому періоді не залучалися.

У 2008 році Бориспільською міською радою було здійснено запозичення до бюджету розвитку обсягом 9,0 млн. грн. шляхом розміщення облігацій внутрішньої місцевої позики. У жовтні 2009 року Бориспільська міська рада своєчасно та у повному обсязі здійснила виплату відсотків за цим запозиченням обсягом 302,9 тис. грн.

У 2008 році, як і у попередніх бюджетних періодах, Бориспільська міська рада здійснювала активні операції з тимчасово-вільними бюджетними коштами, розміщуючи їх на депозитні рахунки у банківських установах. При цьому обсяг фінансового доходу внаслідок розміщення у 2008 році бюджетних коштів на депозит у 2,6 рази перевищив фінансовий дохід у відповідному попередньому періоді, що мало наслідком утворення позитивного поточного балансу бюджету міста за загальним фондом.

Капітальний баланс бюджету міста Борисполя у 2008 році зберігає негативне значення. При цьому у зв'язку з тим, що профіцит поточного балансу бюджету міста був меншим за дефіцит капітального балансу, бюджет міста загалом у 2008 році було виконано з дефіцитом як за загальним фондом, так і за спеціальним.

Дефіцит, що утворився за наслідками виконання бюджету у 2008 році, було профінансовано за рахунок залишків коштів на рахунках місцевих бюджетів. При цьому значну частину тимчасово вільних бюджетних коштів протягом аналізованого бюджетного періоду було розміщено на депозитних рахунках у банківських установах (7,2 млн. грн. за загальним фондом та 6,4 млн. грн. за спеціальним фондом).

Незважаючи на значне зменшення показника ліквідності бюджету за наслідками виконання загального фонду бюджету у 2008 році (до 15% проти 36,7% за наслідками виконання загального фонду бюджету у 2007 році) він залишається на досить високому рівні. Показник ліквідності за спеціальним фондом за наслідками виконання бюджету у 2008 році теж залишається високим (63,5%).

Виконання доходної частини бюджету м. Борисполя

Структурні пропорції формування доходної частини бюджету міста Борисполя протягом 2008 року суттєво не змінилися, порівняно з попередніми бюджетними періодами. Як і раніше, найвагомими джерелами доходів бюджету міста були податкові надходження та офіційні трансферти.

Затверджений на 2008 рік з урахуванням змін план за надходженнями до загального фонду бюджету м. Борисполя без урахування трансфертів було виконано на 103,2%, у тому числі за закріпленими доходами на 94,6% та за власними доходами на 199,8%.

Розрахований Міністерством фінансів України обсяг закріплених доходів загального фонду бюджету м. Борисполя у 2008 році було виконано на 94,6%.

У структурі закріплених доходів загального фонду бюджету м. Борисполя, найбільша питома вага, як і у попередніх періодах, припадає на податок з доходів фізичних осіб. У зв'язку з тим, що з 01.01.2008 року податок з доходів фізичних осіб від продажу рухомого і нерухомого майна сплачується не до бюджету м. Борисполя, а до бюджету Бориспільського району Київської області, уточнений план на 2008 рік за надходженнями податку з доходів фізичних осіб за підсумками року було виконано на 94,0%. У 2009 році у місті зберігається тенденція до зменшення обсягу надходжень податку з доходів фізичних осіб. Зокрема, протягом I кварталу 2009 року до бюджету міста надійшло 21 547,2 тис. грн. податку з доходів фізичних осіб (19,2% уточненого річного плану), що є на 971,9 тис. грн. менше, порівняно з відповідним показником у I кварталі 2008 року.

Основним платником податку з доходів фізичних осіб і надалі залишається ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» та основні суміжні підприємства, що здійснюють діяльність на його території. Для бюджету м. Борисполя притаманною є концентрація надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині найбільших платників податку, зокрема ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль», за підсумками 2008 року забезпечило понад 19% загального обсягу надходжень податку.

Плата за землю і надалі залишається головним джерелом формування власних доходів загального фонду бюджету міста. Затверджений на 2008 рік з урахуванням змін план за надходженнями плати за землю було виконано на 80,7%, на що, зокрема, вплинуло встановлення та затвердження, відповідно до рішення міської ради від 06.03.2008 р. нових відсотків розміру орендної плати від нормативно – грошової оцінки земельних ділянок. У місті також триває робота з перегляду договорів оренди землі, укладених до прийняття зазначеного рішення та приведення їх у відповідність до нових ставок орендної плати.

Затверджений на 2008 рік з урахуванням змін план за надходженнями до спеціального фонду бюджету м. Бориспіль без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду, було виконано на 122,1%, що зумовлювалось перевиконанням плану за власними надходженнями бюджетних установ та за надходженнями до цільових фондів. Протягом 2008 року у місті зберігалась позитивна динаміка надходжень до цільового фонду Бориспільської міської ради. Слід зазначити, що у зв'язку з негативними тенденціями на ринку нерухомості, які тривають і у 2009 році, обсяг надходжень до бюджету міста від забудовників (що є основним джерелом наповнення цільового фонду) вірогідно зменшиться. Зокрема у I кварталі 2009 року до цільового фонду надійшло 565,8 тис. грн.

У зв'язку з тим, що перелік об'єктів комунальної власності, які були заплановані до продажу у 2008 році не був затверджений міською радою, відчуження об'єктів комунальної власності у 2008 році не відбувалось. При цьому до бюджету міста було мобілізовано 32,2,0 тис. грн. внаслідок продажу безхозних жилих будівель, прийнятих у комунальну власність.

На рівень виконання уточненого плану за надходженнями від реалізації землі вплинуло скасування двох рішень міської ради щодо відчуження земельних ділянок, а також отримання дозволу окремими юридичними особами на відстрочення розрахунків за викуплені земельні ділянки.

Виконання видаткової частини бюджету м. Борисполя

Порівняно з виконанням у 2007 році, фактично виконаний у 2008 році обсяг видатків бюджету м. Борисполя, без врахування коштів, що передаються до спеціального фонду, збільшився на 72,3% на що вплинуло зростання обсягів фінансування установ бюджетної сфери (освіта, культура тощо), видатків на державне управління, а також збільшення, плановими розрахунками Міністерства фінансів України, обсягу коштів, що передаються до Державного бюджету. При цьому у зв'язку з недовиконанням плану за надходженнями до загального фонду, бюджет міста Борисполя у 2008 році перерахував до Державного бюджету вилучення у обсязі 53 732,6 тис. грн., що складає 94,6% від розрахованого Міністерством фінансів України показника (56 772,4 тис. грн.).

Загалом уточнений план на 2008 рік за видатками бюджету м. Борисполя без урахування коштів, що передаються до бюджетів інших рівнів та до спеціального фонду, за підсумками відповідного бюджетного періоду було виконано на 89%, що пов'язано з невисоким рівнем виконання планових річних обсягів видатків за окремими статтями віднесеними до основних як у зв'язку з уповільненням темпу зростання доходної частини бюджету, так із перерахуванням не у повному обсязі окремих трансфертів з Державного бюджету.

Кредиторська заборгованість бюджету м. Борисполя протягом 2008 року зменшилась до 584,1 тис. грн. (за загальним фондом). За спеціальним фондом станом на 01.01.2009 року бюджет міста кредиторської заборгованості не має.

У 2008 році зберігається тенденція до збільшення обсягу та, відповідно, питомої ваги капітальних видатків у структурі видаткової частини бюджету міста. На збільшення обсягу капітальних видатків у 2008 році вплинуло передусім те, що містом у аналізованому періоді було здійснено запозичення до бюджету розвитку обсягом 9,0 млн. грн. у формі емісії облігацій внутрішньої місцевої позики. Крім цього, в аналізованому бюджетному періоді до спеціального фонду бюджету було передано 2,5 млн. грн. (у 2006-2007 рр. кошти до бюджету розвитку не передавалися).

Слід зазначити, що 21.12.2008 року а також 20.01.2009 р. та 21.04.2009 р. Бориспільська міська рада своєчасно та у повному обсязі здійснила виплату відсотків за облігаціями обсягом 9 млн. грн. за I-III купонними періодами.

Міський бюджет на 2009 рік

Плановими показниками на 2009 рік обсяг доходної частини міського бюджету без урахування трансфертів та коштів, що передаються до спеціального фонду було збільшено на 2,8%, порівняно з виконанням у 2008 році. За загальним фондом доходи бюджету міста було затверджено в обсязі 159,3 млн. грн. Темп росту надходжень загальнодержавних податків і зборів (обов'язкових платежів), які враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів відносно показника виконання у 2008 році склав 112,5%; темп росту власних доходів, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів відносно показника виконання у 2008 році склав 80,5%; темп росту надходжень офіційних трансфертів з Державного бюджету відносно показника виконання у 2008 році склав 95,8%.

У структурі закріплених доходів бюджету міста найбільша питома вага, як і у попередніх періодах припадає на податок з доходів фізичних осіб. Плановими показниками на 2009 рік обсяг надходжень податку з доходів фізичних збільшено, порівняно з виконанням у 2008 році на 13,4%. При цьому у 2009 році у місті зберігається, сформована у 2008 році, тенденція до зменшення обсягу надходжень податку з доходів фізичних осіб. Зокрема, протягом I кварталу 2009 року до бюджету міста надійшло 21 547,2 тис. грн. податку з доходів фізичних осіб (19,2% уточненого річного плану), що є на 971,9 тис. грн. менше, порівняно з відповідним показником у I кварталі 2008 року.

Плановий обсяг надходжень плати за землю, головного джерела формування власних доходів загального фонду, було зменшено на 5,6% порівняно з виконанням у 2008 році. При цьому уточнений річний план за надходженнями цього джерела у I кварталі 2009 року було виконано на 34,7%. завдяки зростанню кількості укладених догорів-оренди, а також укладанню додаткових угод з окремими підприємствами щодо зміни відсотка орендної плати за землю.

Загалом, затверджений на 2009 рік з урахуванням змін план за надходженнями до загального фонду бюджету м. Борисполя без урахування трансфертів було виконано на 22,2%.

Плановий обсяг доходної частини спеціального фонду бюджету м. Борисполя у 2009 році без урахування трансфертів та коштів, що отримуються із загального фонду було встановлено у обсязі 9,4 млн. грн. (63,6% до показника виконання у 2008 році). Головним чином, це пов'язано з очікуваним зменшенням обсягів надходжень до бюджету міста від забудовників (що є основним джерелом наповнення цільового фонду), на що впливатиме поглиблення негативних тенденцій на ринку нерухомості. Слід зазначити, що у I кварталі 2009 року до цільового фонду надійшло 565,8 тис. грн.

Плановий обсяг надходжень до бюджету розвитку у 2009 році є на 6,7% менший за фактичний показник у 2008 році. Зважаючи на невеликий перелік об'єктів, які на сьогодні знаходяться у комунальній власності у 2009 році міською радою не було передбачено надходжень від реалізації майна. Від реалізації земельних ділянок у

2009 році до бюджету розвитку заплановано мобілізувати 2,6 млн. грн. з яких у I кварталі 2009 року надійшло 702,3 тис. грн. або 27% річного плану.

Видаткову частину бюджету м. Борисполя на 2009 рік без урахування трансфертів до бюджетів інших рівнів та коштів, що передаються до спеціального фонду встановлено у обсязі 106,0 млн. грн., що складає 80,2% від фактичного показника у 2008 році. Планові обсяги видатків за більшістю основних видаткових статей бюджету у 2009 році було зменшено порівняно з виконанням у попередньому бюджетному періоді.

Плановими показниками на 2009 рік обсяг вилучення до Державного бюджету було встановлено у обсязі 70,7 млн. грн. (на 31,6% більше, порівняно з виконанням у 2008 році). При цьому у I кварталі 2009 року до Державного бюджету було перераховано 13 932,0 тис. грн. (19,7% річного плану).

Рішенням Бориспільської міської ради «Про бюджет міста на 2009 рік» у повному обсязі передбачено видатки на обслуговування запозичення (обсягом 9,0 млн. грн.), здійсненого у 2008 році до бюджету розвитку. Виплата відсотків за місцевим боргом, яку віднесено до захищених статей видатків загального фонду бюджету міста, у 2008-2009 рр. здійснювалась у повному обсязі і своєчасно.

Боргові зобов'язання міста

У 2008 році Бориспільською міською радою було здійснено запозичення до бюджету розвитку обсягом 9,0 млн. грн. шляхом розміщення облігацій внутрішньої місцевої позики.

Метою залучення коштів є реалізація проектів, які фінансуються з бюджету розвитку міського бюджету м. Бориспіль. Відсоткова ставка за вказаним запозиченням складає 13,5% річних. Термін обігу облігацій розпочинається після реєстрації ДКЦПФР звіту про результати розміщення облігацій та видачі свідоцтва про реєстрацію випуску облігацій та триває по 15.07.2013 року. Погашення облігацій здійснюється 16.07.2013 року. Умовами випуску порядок дострокового погашення облігацій Емітентом не передбачено.

Слід зазначити, що 21.12.2008 р. а також 20.01.2009 р. та 21.04.2009 р. Бориспільська міська рада своєчасно та у повному обсязі здійснила виплату відсотків за облігаціями обсягом 9 млн. грн. за I-III купонними періодами.

Протягом 2008 року короткострокові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів бюджетом міста не залучались.

З урахуванням здійсненого запозичення прямий борг Бориспільської міської ради збільшився до 9,0 млн. грн. Пряме боргове навантаження бюджету м. Борисполя (співвідношення обсягу прямого боргу до запланованого на 2009 рік обсягу доходної частини міського бюджету без урахування трансфертів) станом на 01.01.2009 року складає 6,7%, що є низьким борговим навантаженням.

Плани щодо залучення кредитів комунальними підприємствами під гарантію Бориспільської міської ради

За інформацією Виконавчого комітету Бориспільської міської ради на сьогодні містом докладаються зусилля щодо реалізації спільних інвестиційних проектів з міжнародними фінансовими організаціями, зокрема з Світовим банком та Європейським банком реконструкції і розвитку.

У II півріччі поточного року планується підписання угоди між КП «Бориспільводоканал», Світовим банком та Бориспільською міською радою щодо залучення кредитних ресурсів з метою реконструкції систем водовідведення та водопостачання у м. Борисполі, під гарантію міської ради. За попередніми даними обсяг позики складатиме 6,4 млн. дол. США, пільговий період користування позикою становитиме 5 років, відсоткова ставка за користування залученими коштами складатиме до 6% з урахуванням супутніх платежів.

Бориспільською міською радою також проводиться підготовча робота щодо реалізації спільного проекту між КП «Бориспільводоканал» та ЄБРР з метою капітального ремонту теплових мереж міста.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Борисполя підтверджено на рівні **uaA**, прогноз «стабільний».

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу муніципальних рейтингів

О. К. Самойлова

Провідний фінансовий аналітик

П. В. Трощинський

Додатки

Бюджет м. Борисполя протягом 2004-2008 рр. у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2004	2005	2006	2007	2008
Податкові надходження	33 142,1	41 138,9	56 583,9	104 297,5	119 373,3
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	2 614,0	4 200,4	6 113,5	11 230,8	13 160,9
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів	8 052,6	12 098,5	13 960,9	21 376,6	29 225,3
Операційні надходження всього	43 808,7	57 437,8	76 658,2	136 904,9	161 759,5
Поточні видатки	17 813,3	26 539,4	38 337,0	52 498,4	73 069,7
Субсидії та поточні трансферти	25 810,4	28 733,2	26 126,4	42 087,5	83 881,9
Операційні видатки всього	43 623,7	55 272,6	64 463,3	94 585,9	156 951,7
Операційний баланс	185,0	2 165,2	12 194,9	42 319,0	4 807,8
Фінансовий дохід	0,0	0,1	161,3	2 022,8	5 334,0
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0	302,9
Фінансовий баланс	0,0	0,1	161,3	2 022,8	5 031,1
Поточний баланс	185,0	2 165,3	12 356,2	44 341,8	9 838,9
Капітальні надходження	766,1	4 267,4	7 038,4	2 620,0	2 787,7
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	0,0	210,0	0,0	0,0	833,8
Капітальні надходження всього	766,1	4 477,4	7 038,4	2 620,0	3 621,5
Капітальні видатки	1 354,4	4 289,6	6 494,9	12 384,4	28 606,1
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	1 394,7	436,2	549,0	967,0	89,0
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	0,0	100,0	0,0	0,0	2 456,6
Капітальні видатки всього	2 749,2	4 825,8	7 043,9	13 351,4	31 151,7
Капітальний баланс	-1 983,1	-348,4	-5,5	-10 731,4	-27 530,2
Баланс після капітальних видатків	-1 798,1	1 816,9	12 350,7	33 610,4	-17 691,3
Профіцит/дефіцит	-1 798,1	1 816,9	12 350,7	33 610,4	-17 691,3
Фінансування	1 798,1	-1 816,9	-12 350,7	-33 610,4	17 691,3
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Бориспільської міської ради

Фінансування бюджету м. Борисполя у 2004-2008 рр., тис. грн.

ПОКАЗНИК	2004	2005	2006	2007	2008
Профіцит/дефіцит	-1 798,1	1 816,9	12 350,7	33 610,4	-17 691,3
Фінансування	1 798,1	-1 816,9	-12 350,7	-33 610,4	17 691,3
Зміни залишків	1 807,2	-1 794,9	-9 370,3	-13 122,0	22 299,3
залишок на початок року	3 614,3	1 807,1	3 602,0	12 972,3	26 094,4
залишок на кінець року	1 807,1	3 602,0	12 972,3	26 094,4	3 795,1
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Залучення	3 583,4	4 644,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	3 583,4	4 644,0	0,0	0,0	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	-2 960,0	-19 857,0	-13 608,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	0,0	0,0	6 680,0	51 496,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	0,0	2 960,0	26 537,0	65 104,0
Фінансування за борговими операціями	0,0	0,0	0,0	0,0	9 000,0
Запозичення	0,0	0,0	0,0	0,0	9 000,0
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Інші розрахунки	-9,1	-22,0	-20,3	-631,4	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Бориспільської міської ради